

Grondwettelijk Hof

PERSBERICHT OVER ARREST 111/2020

Het Grondwettelijk Hof verwerpt de vorderingen tot schorsing van de wet die voorziet in een beperkt uitvoerverbod voor geneesmiddelen onbeschikbaar op de Belgische markt

Het Grondwettelijk Hof verwerpt de vorderingen tot gedeeltelijke schorsing van de wet van 20 december 2019 tot wijziging van diverse wetgevingen wat de tekorten aan geneesmiddelen betreft. Bij zijn arrest nr. 146/2019 van 17 oktober 2019 heeft het Hof de vorige wettelijke regeling, die een principieel uitvoerverbod voor geneesmiddelen voorzag, geschorst en vernietigd. In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen aanvoeren, kan de huidige bestreden regeling niet worden beschouwd als identiek of gelijkaardig. De nieuwe regeling voorziet immers enkel in de mogelijkheid om een specifiek uitvoerverbod op te leggen wanneer wordt vastgesteld dat een bepaald geneesmiddel onbeschikbaar is. Evenmin tonen de verzoekende partijen aan dat de bestreden bepalingen een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zouden kunnen berokkenen.

1. Context van de zaak

Het Grondwettelijk Hof spreekt zich in dit arrest uit over de vorderingen tot gedeeltelijke schorsing van de wet van 20 december 2019 tot wijziging van diverse wetgevingen wat de tekorten aan geneesmiddelen betreft. De bestreden bepalingen hebben betrekking op de distributie van geneesmiddelen. Om te verzekeren dat aan de geneesmiddelenbehoeften van patiënten in België wordt voldaan, heeft de wetgever een procedure ingesteld die een uitvoerverbod mogelijk maakt voor een aantal geneesmiddelen wanneer wordt vastgesteld dat zij onbeschikbaar zijn op de Belgische markt.

De vzw Belgian Association of Parallel Importers and Exporters en zeven groothandelaars in geneesmiddelen vorderen de schorsing van deze bepalingen, aangezien een aanzienlijk deel van hun omzet afhankelijk is van de export van geneesmiddelen. Daarenboven hebben apothekers gevestigd in Congo en Rwanda, evenals personen gevestigd in België en Duitsland, vorderingen tot schorsing ingediend omdat een uitvoerverbod zou leiden tot geneesmiddelentekorten en hogere prijzen. De verzoekende partijen vorderen eveneens de vernietiging van de regeling.

2. Onderzoek door het Hof

Het Grondwettelijk Hof verwerpt de vorderingen tot gedeeltelijke schorsing van de wet van 20 december 2019, aangezien aan geen van beide schorsingsgronden voldaan is.

2.1. Geen identieke of gelijkaardige normen (B.6.1-B.6.4)

De verzoekende partijen voeren aan dat het Hof de bestreden wettelijke regeling dient te schorsen, aangezien zij een identieke of gelijkaardige draagwijdte heeft als de vorige wettelijke regeling die het Hof vernietigd heeft. Die schorsingsmogelijkheid is opgenomen in artikel 20, 2°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof.

Bij zijn [arrest nr. 146/2019 van 17 oktober 2019](#) heeft het Hof artikel 3, 2°, van de wet van 7 april 2019 vernietigd. Die bepaling legde een **principiële uitvoerverbod voor geneesmiddelen aan groothandelaars-verdelers** op om de geneesmiddelenbehoeften van patiënten in België te waarborgen. Het Hof oordeelde dat het volledig uitvoerverbod te kwalificeren was als een in beginsel verboden maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve beperking in de zin van de artikelen 34 en 35 van het VWEU. Voorts was deze niet geschikt om de onbeschikbaarheden van bepaalde geneesmiddelen te bestrijden, aangezien niet was aangetoond dat deze onbeschikbaarheden veroorzaakt werden door de uitvoer.

Het Hof is van oordeel dat de bestreden bepalingen **niet identiek** zijn aan de vernietigde norm. In tegenstelling tot de wet van 7 april 2019, leggen de bestreden bepalingen geen algemeen uitvoerverbod voor geneesmiddelen op. Zij voorzien enkel in de mogelijkheid om een specifiek uitvoerverbod op te leggen wanneer wordt vastgesteld dat een bepaald geneesmiddel onbeschikbaar is.

Evenmin kan de nieuwe regeling worden beschouwd als **gelijkaardig**. Het loutere feit dat de verzoekende partijen de schending van dezelfde bepalingen opwerpen als in de beroepen die hebben geleid tot het arrest nr. 146/2019, volstaat hiertoe niet. Bij het arrest nr. 146/2019 oordeelde het Hof dat het algemeen uitvoerverbod niet geschikt was om onbeschikbaarheden van geneesmiddelen op de Belgische markt te vermijden, aangezien de impact van de activiteit van groothandelaars op die onbeschikbaarheden niet was aangetoond. Van de werkelijk onbeschikbare geneesmiddelen werd immers een zeer marginaal percentage ook effectief geëxporteerd. Aangezien de nieuwe regeling enkel een exportverbod mogelijk maakt ten aanzien van geneesmiddelen waarvan de onbeschikbaarheid vaststaat, kan de redenering van het arrest nr. 146/2019 niet zonder meer worden toegepast op deze bepalingen.

Aangezien de nieuwe bepalingen **geen identieke of gelijkaardige draagwijdte** hebben als de vroegere bepaling die door het Hof vernietigd is, komen zij **niet in aanmerking voor een schorsing op grond van artikel 20, 2°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof**.

2.2. Geen moeilijk te herstellen ernstig nadeel (B.8-B.17)

De verzoekende partijen stellen vervolgens dat de bestreden bepalingen dienen te worden geschorst omdat hun onmiddellijke uitvoering een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zou kunnen berokkenen en dat de middelen die ze aanvoeren ernstig zijn. Die schorsingsmogelijkheid is opgenomen in artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof.

Het Hof is van oordeel dat de verzoekende partijen niet aantonen dat de bestreden bepalingen een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zouden kunnen berokkenen. Bij zijn arrest nr. 149/2019 stelde het Hof vast dat **slechts een marginaal deel van de export van geneesmiddelen betrekking heeft op geneesmiddelen die onbeschikbaar zijn**. De groothandelaars van geneesmiddelen tonen niet aan dat dit voor hen nu anders zou zijn en dat de bestreden bepalingen hun leefbaarheid op korte termijn zouden hypothekeren. Het loutere risico een financieel verlies te lijden, volstaat niet om te spreken van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel. Evenmin tonen de verzoekende partijen aan dat een eventueel

uitvoerverbod op basis van de bestreden bepalingen een gevolg zou hebben voor de uitvoer van een aanzienlijk aantal geneesmiddelen of dat er zich een probleem voordoet met betrekking tot een specifiek geneesmiddel.

Aangezien het **risico van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel niet voldoende is aangetoond**, dient niet te worden onderzocht of er ernstige middelen worden aangevoerd. **Het Hof verwerpt dan ook de vorderingen tot schorsing.**

Het Grondwettelijk Hof is een rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Deze persnota, opgesteld door de griffie en de referendarissen die met de persrelaties zijn belast, bindt het Grondwettelijk Hof niet. Uit de aard zelf van de samenvatting, bevat zij niet de in het arrest noodzakelijk opgebouwde redeneringen noch de specifieke nuanceringen van het arrest.

Het arrest nr. 111/2020 is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof, www.grondwettelijk-hof.be (<https://www.const-court.be/public/n/2020/2020-111n.pdf>).

Contactpersonen voor de pers

Sarah Lambrecht | sarah.lambrecht@grondwettelijk-hof.be | 02/500.12.83

Frank Meersschaut | frank.meersschaut@grondwettelijk-hof.be | 0475/325.218

Volg ons via Twitter [@ConstCourtBE](https://twitter.com/ConstCourtBE)